

виробництва, але й загострила конкурентну боротьбу. Щоб ефективно функціонувати в таких умовах, компанії мають виважено формувати власну торгівельну стратегію, максимально враховуючи виклики та перспективи глобального економічного простору.

Список використаних джерел:

1. Bauman, Z. (1998). Globalization: The human consequences. Columbia University Press.
2. Boguslavskaya, S.I. (2019). Globalizatsiia ta yii vplyv na formuvannia torhovelnoi polityky TNK. Ekonomika ta derzhava, (1), 37-41. <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4397&i=17>
3. Grahame, T. (2000). Globalization and corporate strategy. Routledge.
4. World Trade Organization. (2023). World Trade Report 2023. https://www.wto.org/english/res_e/reser_e/wtr_e.htm
5. Козик, В.В., Панкова, Л.А., Даниленко, Н.Б. (2007). Міжнародні економічні відносини. Знання-Прес.
6. Рум'янцев, А.П., Рум'янцева, Н.С. (2004). Зовнішньоекономічна діяльність. Центр навчальної літератури.
7. Філіпенко, А.С. (2008). Міжнародні економічні відносини: теорія. Либідь.
8. Циганкова, Т.М., Петрашко, Л.П., Кальченко, Т.В. (2004). Міжнародна торгівля. КНЕУ.

Ігор Павлишин

PhD студент,

Західноукраїнський національний університет,

м. Тернопіль

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор Зварич Р.Є.

«РЕАЛЬНА» ТА «ШТУЧНА» НАЦІНКА У ГЛОБАЛЬНИХ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ЛАНЦЮГАХ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ

Глобальні агропродовольчі ланцюги доданої вартості - це складний механізм, який об'єднує різні стадії виробництва, обробки, доставки та маркетингу сільськогосподарської продукції. Ці ланцюги включають в себе не лише сам процес виробництва, а й послуги, які додаються на кожній стадії цього процесу для створення більшої вартості.

Ось деякі ключові аспекти функціонування глобальних агропродовольчих ланцюгів доданої вартості:

1. «Виробництво»: Це перша стадія, де сільськогосподарські культури вирощуються на полях або фермах. Тут використовуються різні технології та методи, включаючи сучасні методи сільського господарства та використання інноваційних засобів для підвищення врожайності та якості.

2. «Обробка та переробка»: Після збору продукції вона піддається обробці та переробці, щоб підвищити її тривалість зберігання, безпеку та привабливість для споживача. Це може включати консервацію, заморожування, фасування та інші процеси.

3. «Транспортування та логістика»: Після обробки продукція транспортується на різні ринки або споживачів. Це може включати внутрішню логістику в країні-виробнику, міжнародні перевезення та інші види транспортування.

4. «Маркетинг та реалізація»: На останній стадії продукція пропонується споживачам через різноманітні канали збуту, включаючи супермаркети, ресторани, онлайн-платформи тощо. Маркетингові стратегії використовуються для привернення уваги споживачів та створення попиту на продукцію.

5. «Додаткові послуги»: Окрім основного виробництва і реалізації продукції, глобальні агропродовольчі ланцюги можуть включати додаткові послуги, такі як сертифікація продукції, дослідження та розвиток нових сортів культур, екологічні програми та інші ініціативи.

Дані ланцюги створюють значну додану вартість, яка сприяє підвищенню ефективності та конкурентоспроможності всієї агропродовольчої галузі, проте, вивчаючи певні документи, які лягли в основу, що формування доданої вартості в процесі функціонування є класичним (позитивним) та штучним (негативним).

Позитивний вплив суб'єктів господарювання на формування доданої вартості в агропромисловому комплексі може бути досить значним і залежить від кількох факторів:

1. «Якість продукції»: Висока якість продукції може збільшити її вартість. Це може включати такі аспекти, як використання сучасних методів виробництва, відповідність стандартам якості та безпеки, органічне виробництво та інші фактори, що підвищують цінність продукту на ринку.

2. «Технологічні інновації»: Впровадження новітніх технологій у сільське господарство та продовольчу промисловість може підвищити продуктивність, знизити витрати та покращити якість продукції, що сприяє зростанню доданої вартості.

3. «Доступ до ринків»: Успішний доступ до глобальних ринків може підвищити додану вартість продукції. Це може бути досягнуто через укладання вигідних торгових угод, розширення дистрибуційних мереж та розвиток маркетингових стратегій.

4. «Брендування та маркетинг»: Створення сильного бренду та ефективні маркетингові стратегії можуть підвищити споживчу цінність продукції, що додає до неї вартості.

5. «Стійке виробництво»: Забезпечення стійкого виробництва може гарантувати постачання продукції відповідно до попиту, що сприяє підвищенню цінності продукту на ринку.

6. «Соціальна відповідальність та екологічна стійкість»: Стратегії, спрямовані на соціальну відповідальність та охорону навколишнього середовища, можуть стати додатковим фактором в формуванні доданої вартості,

оскільки споживачі все більше цінують продукцію, яка виробляється з урахуванням цих аспектів.

Узагальнюючи, формування загальнопризнаними та законом не забороненими методами доданої вартості в агропромисловому комплексі залежить від комбінації цих факторів, а також від ефективного управління та стратегічного планування компаній у цій галузі, що в свою чергу позитивно впливає на економічний мікроклімат кожного з учасників та глобальний макроклімат економік, які співпрацюють.

Наступним етапом можемо розглянути формування доданої вартості шляхом уникнення оподаткування на певних етапах утворення ринкової ціни для кінцевого споживача, що в свою чергу вкрай негативно впливає на конюктуру цін та завдає значних збитків економікам держав, де вони ведуть свою господарську діяльність – резиденти.

У такому випадку першочергово слід зауважити, що уникнення оподаткування, митних платежів учасниками глобальних агропромислових ланцюгів, які в процесі своєї діяльності формують ціну є вкрай небезпечним, оскільки вони під час реалізації своїх товарів та послуг можуть запропонувати штучно створену додану вартість, яка через різницю у затратах по обов'язкових податках і зборах дає їм можливість на ринку запропонувати найкращу ціну, оскільки законопослушні резиденти не зможуть втримати такого роду конкуренцію, що в кінцевому результаті призведе до повної монополії та відсутності розвитку, зниження зацікавленості інвесторів від даного сегменту ринку товарів.

Розглянемо ситуацію для прикладу, УВАГА, усі збіги з реальними юридичними особами або подіями, що мали місце є випадковістю.

Візьмемо за основу три абсолютно вигадані компанії: ТОВ «Амарилокс», ТОВ «Грандеха», ТОВ «Лобеліза» та ТОВ «Орхідея-КОЗ» які провадять свою діяльність на території Тернопільської області, скажімо, зареєстровані усі на родичів та по одному адресу, нехай це буде, с. Велика Березовиця, для того щоб сформуванню певну ціну на товар, необхідно врахувати усі витрати на його отримання, транспортування, заробітні плати працівникам, митні та інші загальнообов'язкові платежі, що справляються в дохід державі та охороняються законом.

Проте, таким чином важко конкурувати з третіми особами, якщо не брати до уваги можливість впровадження законних важелів конкуренції, які перераховані у науковій статті вище.

Тому, умовний власник, щоб обійти добросовісних учасників ринку формує певну протиправну стратегію шляхом створення компаній – нерезидентів на території країн Європи, основною метою яких є отримання від спільного засновника готівкові кошти (фізично передають родиці, друзі родичі, водії), за які штучно створені фірми – нерезиденти закупляють сільгосппродукцію у країнах Африки та Європи, в подальшому формують для компаній ТОВ «Амарилокс», ТОВ «Грандеха», ТОВ «Лобеліза» та ТОВ «Орхідея-КОЗ» документи для пред'явлення митним органам України із завідома заниженою вартістю товару, від якої і нараховується Таким чином, в

момент створення завідома неправдивих даних, що стосується вартості товару за попередньою змовою групи осіб державі завдається збитки приблизно за кожну партію у відсотковому відношенні 30/70. Тобто, якщо фактична вартість партії складає в середньому 80-100 тисяч Євро, то в навмисно сфальсифікованому документі про вартість товарів фігурує вартість товарів, що не перевищує 20-30 тисяч євро на момент проходження митного посту та фактичної сплати митних платежів суб'єктом господарювання.

Дана злочинна схема у глобальних агропродовольчих ланцюгах доданої вартості не тільки завдає шкоди бюджету країни в особливо великих розмірах, а й формує таких макроекономічних та мікроекономічний клімат, який штовхає інших учасників ринку вдаватися до «схем» у формуванні доданої вартості або припиняти господарську діяльність через неможливість конкурувати, що в свою чергу створює тотальну монополію та в подальшому – стагнацію даного агропродовольчого ланцюга доданої вартості.

На мою думку дана стаття в черговий раз доводить, що наука відіграє ключову роль у вдосконаленні методів боротьби з економічною злочинністю та забезпеченні стійкого розвитку економіки та суспільства.

Перелік використаних джерел

1. Голов, С. Облік і звітність на основі концепцій доданої вартості. Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 8-9. С. 2-13. 2. Гриценко Л. Л., Деркач Л. С. Економічна додана вартість як показник оцінки ефективності функціонування підприємства Вісник СумДУ. Серія «Економіка», 2022. № 1. С.41-46

2. Спільник І. Аналіз економічної доданої вартості підприємства. Економічний аналіз : зб. наук. праць. 2015. Вип. 12, ч. 4. С. 70-74

3. Реєстр судових рішень (офіційний сайт) Категорія справи № 607/23950/21

4. Interconnected Economies: Benefiting from Global Value Chains [Electronic resource]. Organisation for Economic Co-operation and Development. Electronic data. [Paris: 2013]. Mode of access: World Wide Web: http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/interconnected-economies_9789264189560-en

Zou ZHIGANG
West Ukrainian National University
Ternopil

CHINA'S REFORMS AS A PATH TO INTEGRATION INTO THE WORLD ECONOMY

Currently the PRC is carrying out the second stage of reform the main feature of which is the transition from the use of extensive growth factors to the use of intensive ones. Three tasks are relevant at this stage of the reform:

- State industry reforms.
- Reforms of the banking system.